

поліцейських колективах аж до повного викорінення з них цього найнебезпечнішого соціального зла.

З огляду на викладене зрозуміло, що профілактика і запобігання корупції в системі кадрового забезпечення органів Національної поліції повинні розпочинатися на стадії підбору кандидатів на службу в поліцію. Водночас необхідно піддавати гласності випадки негідної поведінки тих, хто зрадив Присязі працівника поліції, став на шлях здирництва й корупції, рішуче викривати причини та умови, що сприяли цьому, інформувати про наслідки реагування і вжиті заходи, насамперед мешканців регіону, в якому це порушення мало місце.

Практична реалізація вищенаведених пропозицій сприятиме створенню й підсиленню в органах і підрозділах Національної поліції України атмосфери подолання корупційних проявів у свідомості кожного управління.

Список використаних джерел

1. «Стратегії розвитку Міністерства внутрішніх справ України», затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 року № 1118-р.

2. Міжнародно-правові акти та законодавство окремих країн про корупцію / упоряд. М. І. Камлик та ін. – К.: Школяр, 1999. – 478 с.

3. Протидія корупції в органах внутрішніх справ України // Бюлетень МВС України. – 2008. – № 176. – 112 с.

Кучменко Святослав Володимирович,
здобувач наукової лабораторії з проблем
досудового розслідування ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

ЛЕГАЛІЗАЦІЯ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ: КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ

Питання щодо узаконення володіння вогнепальною зброєю пересічними громадянами на території нашої держави залишається дискусійним та надзвичайно популярним як серед політиків, так і серед громадськості протягом всього періоду існування незалежної України. Дискусія навколо згаданої тематики, у зв'язку з подіями на Сході та Півдні нашої держави за останні декілька років лише значно загострилась, адже велика кількість не облікованої правоохоронними органами України зброї потрапила «у руки» як цивільного населення, так і злочинців та раніше судимих осіб.

Такий стан справ є вкрай негативним, однак на наш погляд цілком прогнозованим. Адже, проведення на території України Операції Об'єднаних Сил внаслідок тимчасової окупації окремих територій Луганської та Донецької областей не зважаючи на значні зусилля правоохоронців та ЗС України, все ж сприяє незаконному потраплянню

різного роду зброї та боєприпасів до неї на «чорний» ринок. Як наслідок – різке зростання кількості злочинів із застосуванням зброї.

Водночас досвід Грузії, Прибалтики, Молдови свідчить, що законодавче врегулювання питання щодо володіння зброєю значно зменшує кількість насильницьких злочинів. Водночас існує й інша сторона, коли введення більш жорстких правил щодо володіння зброї призводить до зростання статистики насильницьких злочинів, що спостерігалось свого часу у Великій Британії.

Аналіз зарубіжного досвіду легалізації вогнепальної зброї, а також оцінка його соціально-економічних наслідків нажаль не дають можливості точно встановити, чи існує взаємозалежність між дозволом вільного володіння зброєю та рівнем злочинності. Обумовлено це насамперед соціально-економічними, політичними, релігійними та іншими особливостями, в тому числі й корупційною складовою, що значно відрізняються у різних країнах світу, будучи в одному випадку схожими, а в іншому – цілком протилежними.

Окрім того, не менш впливовим є той факт, що на сьогоднішній день не існує єдиного правового закріплення обігу зброї на міжнародному рівні, так само як і не існує єдності поглядів серед міжнародної спільноти щодо вирішення даного питання як на внутрішньодержавному рівні, так і на міжнародному. Однак вивчення практики країн, у яких все ж таки легалізовано володіння вогнепальною зброєю дозволяє нам зробити висновок, що не зважаючи на окремі негативні наслідки прийняття на законодавчому рівні такого рішення, узаконення права володіння зброєю все ж дисциплінує суспільство, владу та полегшує систему контролю за її обігом.

В свою чергу базовими нормативними правовими актами в Україні, що регулюють обіг зброї та вибухових речовин, є закони «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» [1], «Про мисливське господарство та полювання» [2], «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення» [3]. Щодо закону України «Про зброю» – питання вже протягом декількох років залишається відкритим, а законопроекти так і не отримали підтримки, адже зацікавленість в існуванні «чорного» ринку зброї та її відносного вільного обігу цікавить багатьох насамперед впливових злочинців, в тому числі й тих, що мають зв'язки та вплив на окремих осіб із владними повноваженнями, і не лише на державному, але й нажаль на міждержавному та міжнародному рівнях.

Водночас, Р. С. Чорнобривець зазначає, що на прикладі інших країн можна простежити зміну статистики щодо позитивного та негативного впливу наявності зброї у громадян. Так статистичні дані з приводу зменшення кількості різного роду злочинів в усіх країнах є приблизно однаковою. У середньому кількість злочинів, які посягають на різні об'єкти зменшується на 8%. Але статистика вбивств з використанням вогнепальної зброї підвищується на 50–55%. На прикладі США можна зрозуміти, що кількість масових вбивств зростає, особливо небезпечним є те, що нерідко вбивства відбуваються в

навчальних закладах. Також збільшується кількість самогубств з використанням вогнепальної зброї. Це зрозуміло на прикладі Швейцарії. Але позитивний вплив введення заборони на володіння вогнепальною зброєю є беззаперечним на прикладі Австралії та Великобританії. Ці країни лідирують в переліку тих, які визнаються безпечними для життя людей [4, с. 1024].

В Україні громадяни мають можливість отримувати дозвіл на володіння гладкоствольною та нарізною мисливською зброєю. Звичайно є певні критерії для осіб, які претендують на отримання дозволу. Ті особи, які хвилюються за своє життя, можуть тримати вдома зброю в спеціальному сейфі, правила зберігання зброї в Україні передбачені. І навіть можуть нею скористатися у певній ситуації для захисту своєї власності та життя і здоров'я сім'ї без подальших наслідків у вигляді притягнення до кримінальної відповідальності. Адже в КК України, в розділі VIII Загальної Частини, який має назву «Обставини, що виключають злочинність діяння» передбачений стан необхідної оборони, відповідно до якого не підлягають кримінальній відповідальності особи, які скористалися зброєю для відвернення незаконного вторгнення в житло чи інше приміщення [4, с. 1024]. Однак судова практика свідчить, що переважна більшість подібних фактів із застосування зброї розцінюється судом як перевищення меж необхідної оборони, що в свою чергу тягне негативні наслідки для власника зброї у формі притягнення до кримінальної відповідальності.

Враховуючи вищевикладене можемо зробити висновок, що питання стосовно доцільності легалізації вогнепальної зброї в Україні, беручи до уваги міжнародний досвід та сучасний стан справ в Україні, враховуючи рівень корумпованості чиновників та тісні зв'язки окремих з них із кримінальним світом – є надзвичайно дискусійним та складним, а тому потребує подальшого ґрунтового, предметного дослідження.

Список використаних джерел

1. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон від 28 вер. 2017 р. № 222. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.
2. Про мисливське господарство та полювання: Закон від 22 лют. 2000 р. № 1478. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14>.
3. Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення: Закон від 23 груд. 2004 р. № 2288. Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2288-15>.
4. Чорнобривець Р.Є. Щодо доцільності легалізації вогнепальної зброї для самозахисту в Україні з урахуванням міжнародного досвіду. Молодий вчений. 2017. № 11 (51). С. 1022–1025.